

Gulden Spoor voor Innovatieve Uitstraling aan dr. Sofie Claerhout Ieper, 29 juni 2025

Dames en heren
beste Vlaamse vrienden

Sinds 1973 is 11 juli de officiële feestdag van onze Vlaamse gemeenschap. Over enkele dagen vieren we dus de 52ste verjaardag.

Ik gebruik bewust het woord 'gemeenschap' omdat het een feestdag is voor alle Vlamingen, voor al wie zich hier thuis voelt. De feestdag van een open en diverse gemeenschap.

Vlaanderen Feest! komt tot stand op initiatief van de vzw Vlaanderen-Europa in samenwerking met de Vlaamse overheid en heeft tot doel zoveel mogelijk Vlamingen te sensibiliseren voor de beleving van de Vlaamse feestdag-gedachte.

Tijdens de 11 dagen voorafgaand aan 11 juli brengt Vlaanderen Feest! hiervoor elk jaar een campagne op gang met eigentijdse activiteiten voor een breed publiek. Dit "feestival" wil elke Vlaming stimuleren om bewuster Vlaming te zijn in de open wereld van vandaag, het wil samenhang en samenleving binnen de Vlaamse samenleving versterken en wil reflectie aanscherpen over verleden, heden en toekomst van Vlaanderen en de Vlaamse Gemeenschap.

Honderden initiatieven staan op stapel. U vindt een overzicht op de webstek van Vlaanderen Feest!

We vieren samen het feest van de samenhang met aandacht voor een aaibare uitstraling van onze Vlaamse identiteit: thuis, op school, op het werk en nu vooral in de komende vakantietijden tot ver in het buitenland.

U allen, wees onze ambassadeurs. Draag Vlaanderen uit als een inspirerende regio waar men niet alleen een grote schat aan tradities en cultuur kan beleven maar waar baanbrekend vakmanschap en warme solidariteit de pijlers zijn voor een stabiele en boeiende toekomst binnen die woelige Europese gemeenschap en in vuur staande wereldorde.

Tijdens elke Elfdaagse huldigt de Beweging Vlaanderen Europa met een Gulden Spoor personen of instanties die door hun engagement of hun prestaties een markant spoor trekken op cultureel, maatschappelijk, economisch of sportief vlak en daarbij een positieve betrokkenheid op de Vlaamse samenleving aan de dag leggen en Vlaanderen op een positieve manier op de Europese en wereldkaart zetten. • Denk aan ons Gulden Spoor van 2 jaar terug. Met Emma en het kattenteam komen Ieper en West-Vlaanderen de laatste dagen heel extensief en waardig in het internationale sportnieuws. Straks, om 19.30 uur, strijden ze in Griekenland voor een nieuwe Europese titel. Als het even spannend wordt als de halve finale van vorige vrijdag, dan zullen opnieuw veel harten over hun toeren slaan!

"We kijken af" zou Urbanus zeggen. Trouwens, op 10 juli reiken we in Brugge de Gulden Spoor voor culturele uitstraling uit aan Urbanus.

We keren even terug in de tijd.

In 2011 organiseerden wij in het Vlaamse Parlement een opgemerkt symposium over 'de waarde van symbolen'. Daaruit ontstonden 3 grote werven: een nieuw aaibaar logo voor Vlaanderen, de 'Grote prijs Minister-President Van Vlaanderen' die door de Beweging Vlaanderen-Europa, samen met de Vlaamse overheid in de steigers werd gezet en tenslotte een nieuw merkenbeleid voor Vlaanderen via het project 'Baanbrekend vakmanschap'.

Binnen het Vlaamse project van 'Baanbrekend Vakmanschap' kreeg de Grote Prijs-wedstrijd als belangrijke doelstelling mee om bij de jongere generaties in Vlaanderen baanbrekende ondernemingsideeën te stimuleren, te faciliteren en op weg te helpen naar duurzame realisaties in uiteenlopende terreinen: van creatieve economie over kunst en cultuur tot wetenschap en innovatie.

Op 29 juni 2012 – dag op dag 13 jaar geleden - werd door Vlaanderens toenmalige communicatieverantwoordelijke Ludwig Vandenmeersschaut in de stadsschouwburg van Ieper het nieuwe merkebeeld voor Vlaanderen in première voorgesteld en reikte toenmalig MP Kris Peeters de eerste Grote Prijs minister-president van Vlaanderen uit. Deze Grote Prijs bekroonde een creatief idee om het positieve imago van Vlaanderen en van de Vlaamse symbolen in binnen- en buitenland te ondersteunen. Het was een multimediaal project voor het behoud van dialectwoorden, gekoppeld aan taalvernieuwing in een ludieke uitwerking via sociale media en muziek.

Op 4 juli 2013 werd aan een 35-jarige mechatronisch ontwerpconstructeur uit Neerpelt, de 'Grote Prijs minister-president 2013' toegekend. Hij had het baanbrekend en innovatieve idee om een 3D-patisserieprinter te laten ontwikkelen. Daarmee zouden bakkers op maat van de klant patisserie kunnen decoreren.

Zoals minister-presidenten komen en gaan, zo ook de projecten die in hun zog meedeinen. Het nieuwe Vlaamse symbool is blijven bestaan, de Baanbrekers en de Grote Prijs stierven een stille dood.

Om ze nieuw leven in te blazen en vooral omdat we ons meestal ongekend jong Vlaams wetenschappelijk talent in de kijker willen zetten, hebben we een nieuw Gulden Spoor in het leven geroepen, een Gulden Spoor voor Innovatieve uitstraling dat we vandaag voor de eerste maar zeker niet laatste keer zullen uitreiken.

Innoveren is je voelsprietten op scherp stellen om nieuwe ideeën te kunnen ontwikkelen, te introduceren en toe te passen. Innovatie speelt een fundamentele rol in de vooruitgang van onze samenleving als geheel. Het is een continu proces dat voortdurende aandacht en de broodnodige investeringen vereist.

Onderzoek wordt vaak beschouwd als een vorm van fundamentele innovatie. Het genereert immers kennis, wat cruciaal is voor de ontwikkeling van nieuwe producten, diensten en processen.

Dit brengt me naadloos bij de viering van deze avond.

Niettegenstaande het gezin Claerhout op dat moment in Bertem woont, ziet Sofie Joke Irena Claerhout op 8 oktober 1993 het levenslicht, jawel, op enkele stappen hiervandaan, in het Ieperse Jan Yperman Ziekenhuis. Het zat zo: papa Claerhout was arts radioloog in opleiding en moest regelmatig van ziekenhuis verhuizen om zijn studies en opleiding af te werken. Mama verhuisde uiteraard mee maar als het op bevallen aankwam dan werd er stante pede richting Ieper gekoerst. Bij elke bevalling kreeg de mama van Sofie een week gratis bevallingsverwenning bij haar mama die hier in Ieper woont. Zalig toch...

Dit was een jaar eerder al gebeurd bij de geboorte van broer Michiel en zou een jaar later nogmaals gebeuren bij de geboorte van zus Barbara.

Het gezin verhuist naar Lendeledede. Sofie gaat er naar de lagere school. Al vlug blijkt ze heel vlot om te gaan met klasgenoten. Ze is met iedereen begaan en er smeden zich al gauw onverbreekbare vriendschapsbanden. Bij elke verjaardag wordt heel de bende uitgenodigd en dat zal jaren blijven doorgaan, zelfs wanneer ze reeds lang van Lendeledede weg was. Sofie laat de vrienden en de mensen in het algemeen niet los.

Van kleinsaf aan is Sofie de vrolijkheid zelve. Nog steeds is haar eeuwige glimlach legendarisch. • Tante Annie heeft het zelfs vereeuwigd in een prachtig beeldje.

We zetten een stapje verder in de tijd. De familie woont in Kortrijk. Mama Ann geeft les als classica in de middelbare afdeling van het Sint-Amanscollege te Kortrijk. Sofie volgt er latijn wetenschappen en krijgt er dus ook les van haar mama.

De fascinatie voor genetica begint voor Sofie in een aquarium, bij de guppy's, van die heel kleine tropische visjes die vooral in hun kleurrijke staartjes verschillen. Het leuke aan die visjes is dat die heel snel kweken om dan te zien welke kleur van staartje die kleintjes nu hebben.

Sofie zegt zelf dat ze niet zo een beste leerling was. We kennen het allemaal: naast school en studeren zijn er nog heel wat andere noodzakelijke levensbehoeften. Sofie legt zich toe op tennis en heeft een grote passie voor muziek. Ze is 9 jaar en leert dwarsfluit. Sofie oefent leuke deuntjes op het voetpad. Voorbijgangers gooien kwistig met muntjes. Jaren later speelt ze vaak duo met haar nicht Sarah die piccolo speelt. De nauwkeurigheid en het pietepouterig bestuderen van de partituur voor haar eindexamen duidt op Sofies levensmotto: als je aan iets begint, dan moet je doorbijten en het op de best mogelijke manier afmaken.

Maar toch was wetenschappen haar ding. In het vijfde middelbaar werd ze helemaal over de brug getrokken door meneer Vantomme, haar leraar biologie die erg gepassioneerd kon vertellen over alle aspecten van biologie maar ook over genetica.

De passie voor misdaad en het forensisch onderzoek kreeg Sofie in haar tienerjaren door naar misdaadseries te kijken. Ze wou de Abby worden van NCIS of de Catherine van CSI Crime Scene Investigation. Ze vond het intrigerend dat een moordzaak zo snel kon opgelost worden. Het was haar papa die zei: Zou de politie dan niet iets voor jou zijn? Maar de mama van Sofie zag dat niet zo direct zitten. Misschien was het interessant om eerst de diepere kennis en de wetenschap op te doen en dan naar het veld te trekken. Sofie gaat dus eerst biologie studeren aan de KU Leuven Kulak in Kortrijk. Maar tijdens haar studies moleculaire biologie blijft de passie voor forensisch onderzoek smeulen.

Sofie gaat op zoek naar waar in België forensische genetica wordt uitgevoerd en gedoceerd. Al vlug vindt Sofie het labo voor forensische genetica in Leuven, het gerenommeerde labo van Jean-Jacques Cassiman, de vader van de genetica en de grondlegger van het forensisch DNA onderzoek. Ze komt er terecht bij professor Ronny Decorte, het labo hoofd van forensische genetica.

Wie beter dan prof. Decorte zelf kan ons vertellen hoe Sofie bij hem terecht kwam, hoe hij het promotorschap van haar doctoraat ervaarde en wat de verdiensten zijn van het onderzoekswerk van Sofie. Graag een applaus voor prof. Decorte die onmiddellijk bereid hier aanwezig te zijn om ons enige toelichting te geven over zijn doctoraatspromotorschap van Sofie.

[toespraak prof. Decorte]

In 2019 behaalt Sofie op het wereldcongres Forensische Genetica de hoofdprijs voor de beste mondelinge presentatie.

Sofie geeft er haar presentatie aan de hand van zelfgemaakte PowerPoint slides. Want ook hier heeft ze een passie gevonden.

Niet enkel het samenstellen van de slides maar wel het ontwerpen van de kleine symbooltjes en figuurtjes wordt een passie. Toen ik enkele maanden terug de presentatie van Sofie haar werk kon zien, wist ik als ervaringsdeskundige onmiddellijk hoeveel tijd er in dit fijnzinnig creatief grafisch werk gekropen is. De passie voor het verzinnen en uitwerken van kleine karakaturen wendt Sofie zelfs aan voor het maken van allerhande wenskaartjes.

In 2021, na het behalen van haar doctoraat, is het zus Barbara die Sofie aanmoedigt om deel te nemen aan de PhD Cup. De Vlaamse PhD Cup wil het werk van pas gedoctoreerde wetenschappers dichter bij het grote publiek brengen. Het daagt wetenschappers daarbij uit om de kern van hun jarenlange doctoraatsonderzoek helder uit de doeken te doen in een presentatie van slechts drie minuten. Sofie weet de jury te overtuigen en wint de PhD Cup met haar werk rond DNA-onderzoek bij moordzaken. De jury loofde Sofie naast haar heldere presentatie ook voor de passie waarmee ze haar onderzoek voorstelde: "De winnaar heeft duidelijk een missie, ze wil de wereld een beetje beter maken." Sofie sloeg bovendien een dubbelslag: ze haalde ook de publieksprijs van de PhD Cup binnen.

In 2022 brengt Sofie bij uitgeverij Lannoo het boek *Dader onbekend* uit. Het dompelt je onder in meer dan twintig moordzaken en neemt je mee naar de donkere wereld van forensisch onderzoek, met als lichtpuntje de verbeterde missie van een jonge wetenschapper: geen dader blijft onbekend. Snel nog een wistjedatje: op 10 juli 2021 ontving Matthias Lannoo, de toenmalige CEO van de uitgeverij Lannoo, de Gulden Spoor voor Economische uitstraling. Ook hier in Ieper, in de Aula van Auris.

Maar waarom reiken we vanavond de Gulden Spoor voor Innovatieve uitstraling uit aan dr. Sofie Claerhout? Wie beter dan Sofie zelf kan ons in de ban brengen van het Y-chromosoom en vertellen hoe ze zelfs de politieke wereld heeft overhaald om haar werk door een wettelijk kader volop te laten zijn waarde bewijzen. Sofie heeft beloofd om het niet in 3 minuten te doen, maar toch kort en goed voor ons allen een begrijpelijke uitleg te geven.

[toespraak dr. Sofie Claerhout]

Dankjewel, Sofie

Sofie, je ouders hebben je genoemd naar de godin Sophia, de godin van de wijsheid. Dat was geen foute gok, integendeel. Voor dit alles, omdat je Vlaanderen een warm hart toedraagt, omdat je onze waarden op een onnavolgbare wijze uitdraagt, omdat je van ongeacht welke mensen houdt en ze nooit loslaat maar vooral omdat wij allen van jou houden is het voor ons een voorrecht om in naam van de Beweging Vlaanderen-Europa en Vlaanderen Feest! je de Gulden Spoor voor innovatieve uitstraling op te spelden.

[An De Moor reikt Gulden Spoor uit]

Sofie, mag ik nog even je aandacht?

[videoboodschap door minister Annelies Verlinden]

Dank aan Eva, Simon, Cathérine, Sabrine en de vele anderen die deze academische zitting mogelijk maken. In naam van mijn Voorzitter en het hele team van Vlaanderen Feest! en de Beweging Vlaanderen Europa wens ik jullie, weliswaar over 11 dagen, een deugddoende en gezellige Vlaamse Feestdag. Mijn feestdag, uw feestdag, onze feestdag.

Mag ik vragen recht te staan om samen ons Vlaamse volkslied te zingen. U vindt de tekst op het kaartje dat op uw stoel ligt. Hiermee sluiten we officieel de plechtigheid af. Daarna wordt u uitgenodigd op de 11 juli-receptie ons aangeboden door de Stad Ieper.

Mark DELREUX
Ere-ondervoorzitter Vlaanderen Feest! / Beweging Vlaanderen Europa vzw
Ieper, 29 juni 2025